

Co to vlastně ty malotřídky jsou?

Školský zákon definuje školu malotřídního typu jako školu s pouze jedním vzdělávacím stupněm, která má méně než pět tříd. V některé z jejich tříd jsou vyučováni žáci více než jednoho ročníku. Ke spojování ročníků do jedné třídy dochází z důvodu nedostatku žáků ve školním obvodu školy, a proto se malotřídkami setkáváme nejčastěji v obcích s méně než 1000 obyvateli.

V rámci školy malotřídního typu může fungovat jedna třída, kde se společně učí žáci třech anebo čtyř ročníků. Nejčastěji se v jednotřídkách vyučují všechny čtyři stupně.

Existují také školy dvoutřídní a trojtřídní. Spojování žáků jednotlivých ročníků do jedné třídy může mít více variant.

Specifika výuky v malotřídkách

Ve sloučených třídách na malotřídkách se uplatňuje hlavně skupinové vyučování.

Učitel musí žáky všech ročníků v rámci své třídy zaměstnat něčím jiným, a to tak, aby se u práce skupiny vzájemně nevyrušovaly.

Věkově smíšená skupina dětí přináší žákům mnoho výhod. V malotřídkách se totiž přirozeně rozvíjí a dále uplatňuje smysl pro spolupráci. Starší děti často pomáhají mladším, žáci různých věkových skupin se musí naučit vzájemně respektovat, protože bez vzájemné ohleduplnosti by vyučování ve sloučené třídě nebylo možné.

Místo, kde se všichni znají

Malotřídky jsou nejen školy, které mají – jak už z názvu plyne – málo tříd. Mají také celkově menší počet žáků i učitelů. Všichni se spolu dobře znají, potkávají se nejen ve škole, ale i v místě bydliště. Toto domácí a takřka rodinné prostředí je nejen příjemné, ale je také obvykle prevencí některých negativních jevů, jako je například šikana nebo násilné chování žáků.

Kvalita výuky v malotřídkách

Častou pochybností na adresu malotřídek je otázka, zda jejich žáci dosahují stejných výsledků jako žáci běžných škol.

V obecném srovnání si malotřídky oproti svým větším a plně organizovaným kolegy nijak nezaostávají. Pokud dovede učitel využít možností individuálního přístupu, pro který malotřídky poskytují ideální pole působnosti, není důvod k obavám, že by žáci po přechodu na druhý stupeň, tedy na běžnou školu, přestali stíhat nebo se nebyli schopni adaptovat na jinak organizovaný typ výuky a s tím spojené nároky.

Obtížnější může být pro děti adaptace sociální. Kolektiv v klasické škole funguje poněkud jinak než v malotřídce. Více se zde uplatňuje soupeřivost mezi vrstevníky, žáci klasických, tedy plně organizovaných škol se druzí spíše do menších skupin rozdělených podle zájmů, zatímco děti v malotřídkách jsou zvyklé přátelit se s širší vrstvou spolužáků a vytvářet otevřenější skupiny.

Výhodou pro děti malotřídek zase může být jejich zkušenost s rozdílnými formami výuky, vyučovacích postupů a také zkušenost s různými sociálními vztahy mezi spolužáky.

V mnoha ohledech malotřídní škola opravdu funguje jako rodina. Má to svoje výhody – to zejména, když vztahy v rodině fungují hladce. Stejně jako v každé rodině občas dojde i k nepochopení či nejasnostem, ale právě díky blízkosti a tomu, že se všichni, jak děti, tak rodiče i učitelé, vzájemně známe, se obvykle dokážeme dobrat řešení a spolupracovat spolu.

Doufám, že právě schopnost spolupráce a tolerance k ostatním bude to, čím zkušenost s malotřídní školou obohatí nejen děti, ale i jejich rodiče.